

درگاه

اونیش کونده برنشر اولنور

برنجی سنه : برنجی جلد

نومرو : ۶

۵ تموز ۳۳۷

منظومه

مس

فاضله

کونلرجه نه کوردوم، نه ده برکیمسه یه سوردم.
« یارب! هله قلب آغیرلرم طوردی! » دیوردم.
حسن واری بو عالده نفاقت کی طانی؟
کوکلم بو سونجک خلجانیله تانانی،
بر تازمه بهار طانی سیر ایندی فلکده.
موسم منجیل، وقت آقشامدی بیکده،
آقشام! اسکسز، صاف، ای بیروز کی آقشام،
تا قارشی بایرلرده طوتوشمش ایکی اوج جام،
ساکن قوی، شن جبهه لی قصریله کوچوک کصو،
آردنده وطن سستک اورمانلری قوتو،
برنشله هنکامده چپ چوره یاماجلر،
هپ عینی تمسسه میلتمش آقاچار
دالغین دویور روز کارک آهنگی دال دال،
باقدم سوزولوب یکدی آچیقدن ایکی صاندال،
بر لظه ده، بر پانچور آچیلش کی یازدن،
برسته ناک انکین سسی پوکسلدی بو غازدن
جوشمش یته بر عشق اوزون خاطره سیله،
عکس ایندی او یاش تیرلردن صیره سیله،
طاغ طاغ او کوزل سس بوتون اطراف کی زبندی،
کورمش و یکیرمش دکزک قلبه سیندی.

آنی براوزون توبله بورو یادن او یاندم
تکرار او آله و کوملکی کیمش کی یاندم.
هریردن او، هم مینی باقیش، عینی آلمده،
برقانی کل آغزنده وی کاسه سی آلمده،
هریردن او، هم عینی کوزالکده، کوروندی،
ساندم بوتین کون بی رام ایندی کی کوندی.

بی کال

۳ مارس ۱۹۲۰

بدیه لری عمومینه قادی عیفته تخصیص ایدلش دکلدلر.
حق پک جدی اولان جلال الدین رومیده سیله بعض
مناسبتسز نقطه لر موجوددر. هرکله احتیاطکار
خدمتی و احتیاطسز خاندن باحت اولان متنونیک
بشچی کتابی کی غلیظ موضوعه پک نادرا تصادف
ایدیلور. حالبوکه متنونیک الک بکی مترجی و بنغیل
اثرینیک مقدمه سندده مولانا نیک صوک درجه جدی
اولدینی و اثرلرنده مزاجی هیچ بر جهت موجود
بولمیدینی قید ایدیلور. نیمانیک حیاتی حقدده پک آز
برشی بیلیورز. الک مکمل تذکره لر بو خصوصده
پک مختصر معلومات ویرمکده درلر. [۱۰] نیمانیک
[۱۰] رضا قوی خان تاریخ ادبیاتنده شاعره
حافظه سی حقدده آتیق بر قاج سطراتی ایضاحات
ویرمکله برابر نیمانیک مسلک غلیظی موجب تنقید
کوردکدن موکوره شاعره دیوانندن پک آز مثال
کتر دیکندن طولانی بیان اعتداری موافق بولور.

شنید ستم که بو تیار مرغیست
که هست از عشق آتش دردرون غم
نشید در کنار آب و کوید
که کز نوشم شود آب اندکی کم
نجلی بدکش را در زمانه
تو کوی این صنعت باشد مسلم
ز فرط حرص مال خویش را
هم بر خویشتن دارد محرم
بهر حال از برای غیر جاوید
زهر سوسم و زرار و فراهم [۹]

قآنی به مدح ایچون دینه بیلیر که شاعر یوقاریده
سویله دیکمز کی آفون کش اولقله برابر سفاهت
و غیر طبیعی اخلاقسزانی هرود کورمکده در. حکم
سوزی ناک بر شعرینی تیریلد صنعت شعری بو صورتله
سوم استعمال ایندیکندن طولانی مشارالیه حد تنمکده در
(نجم الفصاحیه باقیکنز)

§ ایران ادبیات جدیده سستک دیگر یو یوک
سیاسی نعیای خبذی ناک اوسافی حقدده عین شی
سویله من. او، عصری ایرانیک بر یور نوغرافیدر.
دائما ایکنج وی ادبانه موضوعلر استعمال ایدر. حیاتیک
ایکنج و کوتوجولری، خطوطات حیوانیه و هرشیدن
اول غیر طبیعی براخلاقسزلی تشکیل ایدن محبوبه سستک
نیمانیک باشلیجه موضوعلری تشکیل ایدر. بو شاعر
حقدده آتیر بر حکم ویرمه مک ایچون ایرانیک سائر
مشهور شاعرلرندن بر چوقلرینکده عین علتله معاول
اولدیلری دوشونمک موافق انصافدر. یو یوک اخلاقی
سعدی « مطیبات و هزلیات » نده عین موضوعلر
تماس ایلکده در. سعدی بالذات بو موضوعک فنا
تاقی ایدله مسمی لازم کلدیکنی و یونک مطایبه موضوعی
ایچون الزم اولدینی سویلیور. شرقی ایجه، تزیه
نکته لر دن هیچ برشی آکلاماز. سامع ویا فارشی
کولدرمک واعصا بنی تحریک ایچون تعییرات غلیظه
استعمال ایدر. هرکس طرفندن کال اشتیاق ایله
اوقونان « لطائف و طرائف » بو جنس بی ادبانه
تعییرلرله مالامالدر. اسکیدن بری اولدینی کی الیومده
بعض شرقیلر حضرت محمدک منع ایندیکی محبوبه سستکی
مشروع عد ایتکده درلر. خاقانی، محبوبه قیزلری
ترجیح ایتدیکندن طولانی دوستلرینه فارشی مدافعه ده
بولمینی لزومی عد ایدیلور. شرقی صنعت شعرینیک
[۹] ایشندم که بالفجیل قوشی ایچنده صوبک
عشقنیک غمی طاشیرمش، صو کنارنده اوطوره رقی
کندی کندینه اگر بردامله صو ایچرسم سوازالیر
دیه سویلیورمش. دنیاده فنا طبیعتی بنجیله یو بالفجیلک
طبیعتی اضافه ایده بیلیرسک.
نجیل کندی ماله فارشی زیاده حریص اولدیلندن
مالی بالذات کندیلندن اسیر کر. ناولورسه اولسون
ابدی اولیان برهر ایچون هر دقیقه التون وکوش
طولامعه چالیشیر.

فرض است که که خار که تر خوریم [۵]
قآنی حیاتی بر توکل بدینانه ایله افاده ایدیلور:
امید عیش مدار از جهان یوقلدون
که هر دمش چو نخت طبیعتانی رنک است
ولی نوسخت از آن غافل که از هر رنک
بسان مراد نخت بدامنت ناک است [۶]

عین ذهنیته قایله رقی بو عالم سفلیده فضل و هنرک
هیچ برشیته یارامدیلندن طولانی اشتکا ایتکده در:

« باش غره دلادر جهان بفضل و هنر
که شاخ فضل و هنر فقر و فاقه آرد بر
بخاک دانش هرگز مکار نغم امید
زشاخ آهوی هرگز مدار چشم غم
برد سفاک مکن دره وای نان تکریم
برقی مرده مرن از برای خون نشتر [۷]

قآنی حقیقی انسانق و جواهر دلکی شوصورتله
تصویر ایدیلور:

جواهر دی نه این باشد که چون برق
بشب بر کاروان یکدم درخش
جواهر دی بود آندم که چون ابر
بکشت جان مسائل آب بخشی [۸]

شاعره، خستی بالفجیل قوشنه تشبیه ایتمی
بزه پک غریب کایور. فقط شرقی ذهنیته بالفجیل
بخاک تمسایلدر؛ زیرا صونی اوقدر چوق سورکه
توکنمک قورقوسیه بردامله سنی ایچمکدن احتراز ایدر:

[۵] نه زمانه قدر زیدایله عمروی دوشونه جکز.
غم چکده دن ایسه شراب کوبندن شراب ایچمک
دها ایدر.

عیش و نوش ایله قناعت ایله و حیاتیک نخلندن
بضاً دیکن بعضاًده خرما بیدیکمزی فرض ایت.
[۶] بو یوقلدون جهاندن ای بر بکله.

زیرا هر زمان نخت طبیعتیلر کی رنکدن
رنکه کیر.

فقط سن اوندن چوق غافلک که نخت کی سستک
ایتکلیکنده هر رنکدن ناک ندامت وار.

[۷] عزیزم! صافین دنیاده فضل و هنر ایله
مفرور اوله،

زیرا فضل و هنر دالی ناک میوه سی یالکز فقر
و سفالت در.

صافین علم و فضیلت طوبراغنه امید نخی اکه،
و یککک یونوزندن میوه بکله،
نان عزیز ایچون سفیل آدمه یالتاقلامه،
اولونک دامارینه قان آتی ایچون نشتر اورمه.
[۸] کیمه کاروانه بیلیرم کی بر لظه ضیا
کوندرمک جواهر دله کارندن دکلدلر.
انجی سائک جان ترلاسنی بولط کی صولاق
جواهر دلکدر.